

ЦЕНЕ НА МАЛО ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

ПРАВНИ ОСНОВ

Истраживање којим се прикупљају подаци о ценама на мало пољопривредних производа спроводи се на основу Закона о званичној статистици („Службени гласник РС”, бр. 104/09) и Уредбе о спровођењу појединих статистичких истраживања („Службени гласник РС”, бр. 110/2009).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај статистичког истраживања

Основни циљ статистике цена јесте прикупљање података ради израчунавања показатеља нивоа и динамике цена. Циљ овог статистичког истраживања је петнаестодневно прикупљање цена на мало пољопривредних производа на основу којих се прате нивои цена по градовима. Цена која се снима за сваки изабрани производ јесте цена по којој се продаје највећа количина тог производа.

Извештајне јединице

Извештајне јединице јесу зелене пијаце и све врсте продавница у којима се остварује највећи промет пољопривредних производа од стране становништва.

Јединица посматрања – статистичка јединица су пољопривредни производи које купује становништво за личну потрошњу у трговинским радњама и на пијацама, а који одговарају задатом опису производа са утврђене листе репрезентативних производа и чине део основа за обрачун индекса потрошачких цена. У случају овог истраживања то је исказивање нивоа цена на тржишту.

Основни критеријум избора производа који се прати је учешће групе производа у личној потрошњи, тако да су изабрани репрезентативни производи за све класе COICOP NISP класификације чије учешће у потрошњи прелази 0,1%.

Цене на мало пољопривредних производа снимају се два пута месечно, на пијачни дан који пада између 01-07. и 15-21. у месецу. Списак извештајних јединица утврђен је на почетку године и не мења се у току године.

Број сниматељских места зависи од величине града.

У случају да се у току године неко сниматељско место затвори, приступа се замени онако како је наведено у Упутству за снимање цена.

Обухват истраживања

Подаци о ценама на мало пољопривредних производа прикупљају се у градовима који представљају административне и трговинске центре.

Листа производа обухвата 65 производа (поврће, воће, млеко и млечни производи, свеже месо, риба и кокошја јаја). Ови изабрани производи представљају репрезентанте свих пољопривредних производа који се користе у личној потрошњи становништва и листа се ревидира сваке године.

Метод, време и извори података

Прикупљање података о ценама на мало пољопривредних производа детаљно је дефинисано Упутством за снимање цена, које је део методологије. Цене се снимају на тачно дефинисаним местима, у тачно одређено време, на пијачни дан који пада између 01-07. и 15-21. у месецу.

Цене снимају статистичари-сниматељи цена који живе у изабраним градовима и познају ситуацију на терену.

На пијаци се снимају цене по којима индивидуални произвођачи (пољопривредници) продају своје производе. Пре него што отпочне снимање цена, сниматељ обилази пијацу, процењује количине производа и снабдевеност пијаце и проверава ниво цена појединих артикала. После тога сниматељ приступа снимању цена.

У продавници се снимају цене пољопривредних производа на тај начин што се обилазе изабране продавнице (хипер и мини маркети, специјализоване и друге продавнице које у свом промету имају значајне количине ових производа), проверавају и бележе цене које треба снимити и процењују продате количине појединих производа заједно са пословођом продавнице.

Обавеза заштите индивидуалних података

Сви подаци добијени са терена, као и из других извора, представљају пословну тајну и подлежу примени Одредбе о поверљивости (члан 44. Закона о статистици).

Основна обележја истраживања

За сваки производ и на сваком сниматељском месту снимају се по три цене: најчешћа, најнижа и највиша цена.

1. Најчешћа цена на месту снимања (у продавници или на пијаци) јесте она по којој се одређени производ продаје у највећим количинама.
2. Најчешћа цена у трговинској мрежи је једна од најчешћих цена снимљених у изабраним продавницама по којој се продају највеће количине одговарајућег производа.
3. Најчешћа цена на пијаци је једна од најчешћих цена снимљених на пијацама по којој индивидуални произвођачи продају највеће количине једног производа, односно најчешћа цена на месту снимања је у исто време најчешћа цена на пијаци ако се снимање цена врши на једној пијаци.
4. Најчешћа цена у граду је или најчешћа цена у продавници или најчешћа цена на пијаци, у зависности од тога где се продаје већа количина производа у време снимања.
5. Најнижа и највиша цена у граду представљају крајње границе између којих се крећу цене одређеног квалитета производа на свим местима снимања цена.
6. Јединица мере је килограм за све производе, осим за кравље млеко, за које је исказана цена за литар, и за кокошја јаја, за која се цена односи на комад.

ОПИС ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИСТРАЖИВАЊА

Органи спровођења истраживања

Према Закону о статистици, Републички завод за статистику је одговорни произвођач података, задужен за припрему, прикупљање, обраду, анализу и публикување података о ценама на мало пољопривредних производа.

Републички завод за статистику је задужен за израду упутства за снимање цена и методологије на основу којих се спроводи прикупљање и обрада података. Републички завод за статистику организује и спроводи редовне састанке са сниматељима цена, припрема обрасце и обавља послове који се односе на унапређење методологије, анализе резултата и дисеминације података.

Обавезност давања података

На основу члана 26. Закона о званичној статистици, извештајне јединице су дужне да без накнаде и уз поштовање рокова дају тачне, комплетне и ажуране податке.

Роковник спровођења истраживања

Истраживање се спроводи у неколико фаза:

- формирање листе производа и обрасца Ц11а (крајем године за наредну годину);
- снимање цена и њихова контрола на терену, попуњавање обрасца и слање у Републички завод (рок: 07, односно 21. у месецу);
- пријем материјала, детаљна контрола и коначна валидација цена, израда саопштења и публикување (рок: 05, односно 20. у месецу).

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

- У прилогу је Образац Ц11а;
- Подаци цена на мало пољопривредних производа публикују се два пута месечно (05. и 20. у месецу) у саопштењима. Ова саопштења постављају се на Интернет презентацији РЗС (www.stat.gov.rs), и истовремено су доступна свим корисницима.

Контакт особа – Драгољуб Милутиновић, локал 326